

Motion till riksdagen 2024/25:1469

av Tobias Andersson m.fl. (SD)

Bättre villkor för småföretagare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda avkriminalisering av för sent inlämnade årsredovisningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att införa ett program för starta eget-bidrag för yrkesverksamma och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka tiden för tjänstledigt för att bedriva näringsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av sänkta skatter och avgifter för småföretag och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av marknadsknallarnas förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentlig upphandling ska utvecklas och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda det sociala trygghetssystemet för egenföretagare och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att låta egenföretagare efter 55 års ålder fritt ändra karenstid i sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett införande av lagkrav kring efterhandsbetalning av tillsynsavgifter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Inom ramen för Tidöavtalet har samarbetspartierna en överenskommelse som innefattar ett reformarbete för att främja företagande och produktivitet. Sverigedemokraterna är i grunden ett marknadsliberal och handelsinriktat parti. Det är entreprenörer som skapar

nya affärsmöjligheter och som lägger grunden för nya innovativa företag i Sverige. Småföretagen har en nyckelroll för Sveriges väg mot ökad sysselsättning, minskad arbetslöshet och stärkt samhällsekonomi. Företagande kan också vara en väg in på arbetsmarknaden för personer som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.

Näringspolitiken bör därför inriktas på att ta bort de hinder som finns för att få fler företag att starta och växa. Det gäller inte minst onödig byråkrati och regelkrångel men också att skatter och kostnader inte kväver företagandets drivkrafter. Det är vår ambition, inom ramen för samarbetspartiernas överenskommelse, att driva på för genomförandet av politiska reformer i denna riktning. I vår strävan att skapa bättre förutsättningar för fler att starta företag och att bli framgångsrika i sitt företagande, utöver det som omfattas av Tidöavtalet, återfinns här övriga förslag.

Undanröj onödigt regelkrångel och administration

Många företagare upplever att exempelvis regelverken om skatt för fåmansbolag och mervärdesbeskattning skulle behöva förenklas. Det är viktigt att vi har en enkel och rättssäker indrivning av skatter, avgifter och skulder. Företag ska inte på ett orimligt sätt bli drabbade av att rättsprocesserna inte fungerar tillfredsställande. Åtgärder av karaktären straffbeskattning, eller skattetillägg, ska inte hanteras så att de framstår som oskäliga. Det finns behov av att Skatteverket utarbetar konkreta förslag för tydligare skatterättslig gränsdragning mellan verkligt uppsåt och oavsiktliga felaktigheter. I vår regelförenklingsmotion driver vi en rad ytterligare skarpa förslag exempelvis om ett systematiserat regelförenklingsarbete där näringslivsorganisationerna årligen bjuds in för att lyfta vilka regler som är mest kostsamma i förhållande till nyttan. Regeringen ska sedan svara på varje enskilt förenklingsförslag i en skrivelse till riksdagen.

Avkriminalisering av för sent inlämnade årsredovisningar

Underlåtenhet att inom föreskriven tid upprätta årsredovisning i ett aktiebolag är i dag ett bokföringsbrott. Brottet anses vara av normalgraden och straffpåföljden motsvarar upp till två års fängelse. Detta innebär att brottet rent straffrättsligt likställs med misshandel och vållande till annans död som båda också har två år som maximal straffpåföljd.

Denna ordning torde enligt mångaas rättsmedvetande strida mot proportionalitetsprincipen, varför den bör ses över. Det bästa vore ifall alla näringsidkare inkom med sin årsredovisning inom avsatt tid. Därför bör systemet vara utformat på ett sätt som skapar en incitamentsstruktur för att så sker. Dessvärre är det uppenbart att nuvarande system har misslyckats med detta, vilket tydliggörs av att 10 000 företagare lämnar in sin årsredovisning sent varje år. Enligt Ekobrottsmyndigheten har en markant ökning skett de senaste åren. En orsak till detta är att ”brottet” överlag upptäckts först två till tre år efter att det begåtts. Fram till dess har företagaren sannolikt inte ens varit medveten om att ett brott har begåtts, än mindre om de potentiella straffpåföljderna. Om målsättningen är att minska mängden för sent inlämnade årsredovisningar är därför dagens system ett misslyckande. Ett avsevärt mer effektivt sätt att nå detta mål skulle vara en mer omgående återkoppling kombinerad med en högre förseningsavgift.

Avgiften kan lämpligtvis vara relaterad till bolagets omsättning samt stiga i takt med att förseningen blir längre. En sådan struktur skulle skapa starkare incitament till att

inkomma med årsredovisningen inom avsatt tid samt påskynda dem som missat detta. Ett sådant alternativ bör ses över i samband med utredningen.

Näringsidkare vill i grunden väl med sin verksamhet och bedriver den inte för att skoja sig på andra eller utnyttja systemet. Därför finner vi det problematiskt att dagens system straffrättsligt drar ett likhetstecken mellan näringsidkare som av olika skäl brutit i att komma med sin årsredovisning och brottslingar som misshandlar eller orsakar vållande till annans död. Att utreda en avkriminalisering av för sent inlämnade årsredovisningar och ett nytt system för förseningsavgifter skulle därför vara positivt. Detta är även någonting som såväl Advokatsamfundet som FAR – branschorganisationen för redovisningskonsulter, revisorer och skatterådgivare – har belyst tidigare.

Näringsfrämjande myndigheter

Myndigheter bör generellt erbjuda användarvänliga och enkla, digitala verktyg till företag som är skyldiga att lämna uppgifter. Förvaltningsmyndigheter har en viktig kontrollfunktion men småföretagande och entreprenörskap får inte motverkas av statliga pekpinnar och fyrkantighet från myndigheter. Myndigheterna ska fokusera på att hjälpa företagare att göra rätt. Regeringen ska därför ge tydliga instruktioner till myndigheterna för att förenkla och verka för regelförenkling för småföretagen. Detta arbete har påbörjats genom ändringar i regleringsbrev såväl som rena uppdrag till en mängd myndigheter, däribland länsstyrelser. Sverigedemokraterna följer noga resultatet av detta arbetet.

Starta eget-bidrag

För att fler ska ta steget och starta sin dröm om ett eget företag föreslår vi att regeringen överväger att införa ett program för starta eget-bidrag för yrkesverksamma. Ersättningen bör motsvara den som råder för arbetslöshetsersättning men utan nedtrappning i ersättningsnivå utöver maxtiden. För att få ingå i programmet ska det ställas höga krav där affärsidén exempelvis kretsar kring en ny innovation och där potential bedöms finnas för tillväxt. Det kan diskuteras om ersättningen ska utgöras av ett rent bidrag eller om det ska omvandlas till ett förmånligt lån om företaget överlever en viss tid och får upp sin omsättning över en viss gräns. Redan i dag finns en lag om rätt till tjänstledighet för att bedriva näringsverksamhet (lagen [1997:1293] om rätt till ledighet för att bedriva näringsverksamhet) under vissa fastställda kriterier, exempelvis att verksamhet inte får konkurrera med arbetsgivarens verksamhet. Detta är givetvis bra men kan dock ske i högst sex månader, vilket bör förlängas till minst tolv månader.

Sänkta kostnader för småföretag

För att gynna företagen och därmed jobben och ekonomin är det viktigt att sänka arbetsgivaravgiften (specifikt den allmänna löneavgiften) och minska sjuklöne-kostnader. På detta sätt sänks företagens kostnader och deras utsikter att växa stärks. Vi förstår att det skulle röra sig om stora uteblivna skatteintäkter under en övergångsperiod men på längre sikt torde en sådan satsning betala sig själv genom att utrymmet för nya anställningar ökar. Sverigedemokraterna verkar därför långsiktigt i denna riktning.

Kopplat till frågan återfinns SOU 2021:98, Ett förbättrat trygghetssystem för företagare – enklare och mer förutsägbart, som regeringen bör överväga att arbeta vidare med.

Knallarna

Marknadsknallarna är inte många men de reser runt mellan landets olika marknader. Vissa marknader får hela städer att blomma upp: Jokkmokks marknad, Skänninge marknad, Kiviks marknad, Vimmerby marknad med flera. Sedan 2014 är knallarna ålagda att ha kvittoskrivande kassasystem som måste fungera oavsett om de har tillgång till el eller inte eller om mobilnätet blir överbelastat. Dessutom ska kassasystemen tåla fukt och kyla, vilket de inte är konstruerade för. Ingen tillverkare kan i dag tillhandahålla system som lever upp till de svenska kraven. Regeringen måste se över detta.

Turism och besöksnäring

Turismen möjliggör för svenskar att se och lära sig mer om sitt land och den fungerar som ett skyltfönster för semestrande turister. En undersökning från Tillväxtverket från 2018 visar att sju procent, motsvarande omkring 25 000 av Sveriges små och medelstora företag, har en stor försäljning till tillresta besökare. Ett problem för företagens tillväxt i branschen är regler och tillämpningar av desamma som är obsoleta eller rent av hämmande. Detta behöver åtgärdas genom en bred översyn. I vår motion om besöksnäring redogör vi bland annat för våra förslag bland annat gällande personalliggare, Visit Sweden och cateringtillstånd.

Offentlig upphandling

Höga trösklar som stänger ute småföretag från upphandling ska motverkas. Mindre företag ska kunna vara delaktiga i upphandling, även när kollektivavtal saknas. Offentlig upphandling behöver utvecklas till att bli modern och kostnadseffektiv. Upphandling ska inte användas till föråldrad arbetsmarknadspolitik. För att möjliggöra att fler små företag ska kunna delta i upphandlingar vore det positivt ifall fler stora upphandlingar delas upp i mindre, alternativt att små företag tillåts gå samman om en stor upphandling. Direktupphandlingar, som kan förklaras som en upphandling som inte behöver annonseras och där anbudet inte behöver ges i viss form, är inte offentliga i dag. Det är viktigt att öka transparensen i direktupphandlingen för att motverka risken för korruption samtidigt som fler småföretag ska ta del av den offentliga affären. Vi vill därför höja gränsen för direktupphandlingar samtidigt som vi vill utreda hur transparensen i direktupphandlingen säkerställs. Ett steg i detta arbete skedde genom att regeringen fattade beslut om ändringar rörande uppgifter i upphandlingsannonser – inte minst för att ge en bättre bild av hur konkurrensen ser ut.

Socialt skydd för småföretag

Att företagare inte tar del av trygghetssystemet på samma villkor som alla andra är ett problem. Egenföretagares sociala trygghet har brister och dagens system behöver ses över genom en utredning. Småföretagare har med egenavgifterna en möjlighet att välja

sjukförsäkringsavgift med tillhörande antal karensdagar. Näringsidkaren kan då antingen välja en högre avgift med kortare karenstid eller lägre avgift med längre karenstid. Företagaren gör därmed en bedömning som innefattar både kostnader och risker vid en eventuell sjukdom. Den grundläggande karenstiden i sjukförsäkringen för egenföretagare är sju dagar, men det finns även en möjlighet att fritt välja en karenstid på 1, 14, 30, 60 eller 90 dagar enligt vissa restriktioner. Men en egenföretagare som har fyllt 55 år kan dock inte byta till en kortare karenstid. Därför bör regeringen möjliggöra att 55-årsregeln tas bort, vilket även stöds av SOU 2020:65.

Kommunala tillsynsavgifter

Tillsyn och tillståndsavgifter kan bli en dyr affär för småföretag, särskilt när de startar och är på väg att etablera sig i en kommun. Avgifterna bestäms på kommunal nivå och skiljer sig åt från kommun till kommun. Rättviks kommun har valt en annan väg som inspirerat många andra kommuner. Där började man i stället med att bland annat fakturera tillsynsavgifterna i efterhand och ha en högre grad av rådgivande dialog. I slutrapporten "Förenklingsresan – sammanställda, analyserade och konkretiserade förenklingsförslag" från Tillväxtverket har man tagit fasta på den modellen och lyfter fram förslag kring införandet av efterhandsdebitering på några tillsynsområden. Bedömningen i rapporten är att ett sådant förslag inte skulle få några betydande samhällsekonomiska effekter men däremot ger god effekt för företag i form av lägre avgifter och vad de avser.

Tobias Andersson (SD)

Eric Palmqvist (SD)

Josef Fransson (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Jessica Stegrud (SD)

Johnny Svedin (SD)